

ROMANTIZMUS VO SVETOVEJ LITERATÚRE

RUSKÁ LITERATÚRA – Alexander Sergejevič Puškin: Kapitánova dcéra

Revolučný ruský básnik, vzor pre básnikov ospevujúcich slobodu a bojujúcich za sociálnu spravodlivosť.

Písal veršované romány, mnohé boli sfilmované a zhudobnené napr. Eugen Onegin, Piková dáma, Boris Godunov.

Historický román **Kapitánova dcéra** sa odohráva v čase pugačovského povstania (1773 – 1775).

Obsah

Do Belogorskej pevnosti na juhovýchode vtedajšieho Ruska prichádza ako vojak mladý vidiecky šľachtic **Peter Andrejevič Griňov**. Sprevádza ho oddaný rodinný sluha Savel'jič. Cestou sa stretne s neznámym mužom, ktorý ich v búrke zavedie do hostinca a zachráni im život. Za odmenu mu Griňov dá svoj zajačí kožuš. Jeho veľkorysosť, pre ktorú nemá Savel'jič pochopenie, sa ukáže ako veľmi dobrá vlastnosť. Neskôr mu pomôže zachrániť nielen vlastný život, ale aj život jeho vyvolenej.

V pevnosti sa zoznamuje s novým prostredím a s novými ľuďmi: veliteľom pevnosti kapitánom Mironovom, jeho dcérou Máriou Ivanovnou („kapitánovou dcérou Mášou“), do ktorej sa zamiluje, Švabrinom.

Milostný príbeh Griňova a Máše vytvára rámec pugačovského povstania, najväčšej sedliackej vojny v ruských dejinách.

Belogorskú pevnosť povstalci obsadia, kapitán Mironov padne, no Griňova vďaka známosti s Pugačovom prepustia. S jeho pomocou oslobodí aj Mášu, ktorú väzní Švabrin, jej neúspešný učiteľ a surovec. Po Švabrinovom falošnom udaní Griňova obvinia zo zrady a spolupráce s Pugačovom, odsúdia ho na doživotné vyhnanstvo na Sibíri. Máši sa podarí dostať k cárovnej Kataríne II. Prosí ju o pomoc a cárovná Griňova oslobodí.

Rozprávač je v 1. osobe a od neho sa čitateľ dozvedá o historických udalostiach, živote v danej dobe a o prostredí. Príbeh Griňova aj Pugačova dopovie vydavateľ (zmena osoby rozprávača z prvej na tretiu).

Zvláštnym znakom diela je uplatnenie **humoru** v historickej téme. Historické postavy cárovnej a vodcu povstalcov Pugačova sú **idealizované** – správajú sa na svoje postavenie netradične, prevládajú u nich kladné vlastnosti (vylepšené oproti historickej pravde), napr. milosrdenstvo, dobrosrdečnosť, vďačnosť, odpúšťanie. V romantizme bola často idealizovaná **historická postava** (panovník, vysoký dôstojník, šľachtic, povstalec, zbojník).